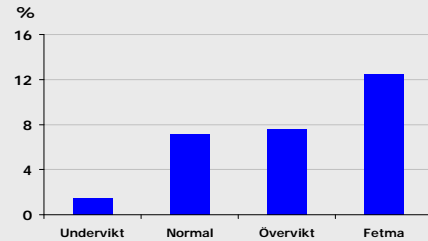

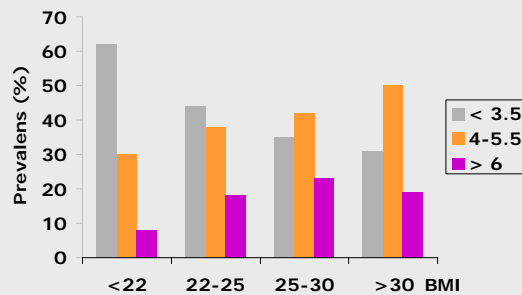
Fetma- en riskfaktor för parodontal sjukdom?

Parodontit i relation till BMI hos 18-34-åringar (NHANES III, n=5608)

Al-Zahrani MS et al. J Periodontol 2003;74:610-5

Patologiska tandköttsfickor i relation till BMI

Saito T et al. J Dent Res 2001;80:1631-6

Är parodontit associerad med fetma hos 13-21 åringar? (NHANES, n=2452)

Patienter icke rökare
Kronisk parodontit 3,3%
Attachment loss (3mm+fickdjup>3mm)
13-16 åringar
Ingen association till vikt, bukumfång
17-21 år
5% ökad risk för varje cm ökad bukumfång

Reeves et al 2006

Övervikt/fetma

Epidemi

Globalt 300 milj

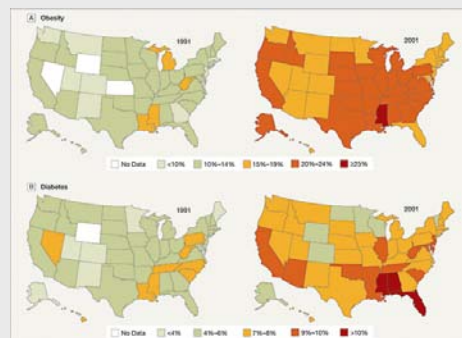
Sverige

>0.5 milj feta

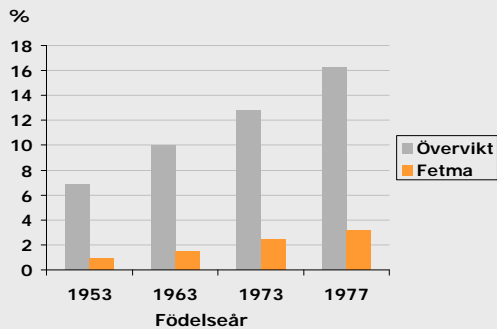
2,5 milj är överviktiga

Barn och ungdomar drabbas

Fetma och diabetes bland vuxna 1991 och 2001

Övervikt och fetma hos 18-åriga pojkar

Rasmussen F et al. Acta Paediatr 1999;88:431-7

Bukfetma

- Midjeomfång i höjd med naveln
Män: 94 cm risk,
102 cm ökad risk
Kvinnor: 80 cm, 88 cm
- Midja/höft
Män > 1,0
Kvinnor > 0,85

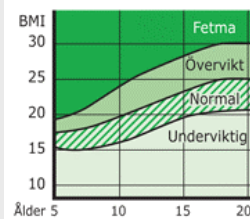
Body Mass Index (BMI)

- BMI < 18.5 undervikt
- BMI 18.5-24.9 normalvikt
- BMI 25-29.9 övervikt
- BMI 30-34.9 fetma
- BMI 35-39.9 svår fetma
- BMI > 40 extremt svår fetma

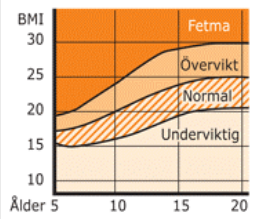
WHO 2000

Åldersanpassat BMI (iso-BMI)

BMI-kurva för pojkar,
5-20 år

BMI-kurva för flickor,
5-20 år

Varför överviktig?

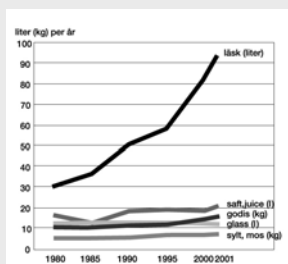
Energibalansen

Energiintag > energiförbrukning

En extra ostskiva per dag (28 kcal) ger viktökning 1 år 1,5 kg

Konsumtion läsk och cider/ capita/år

Genomsnitt 2 dl/dag
10% av barnen 5dl eller
mer

1,5 hekto godis/v

Riksmaten 2003

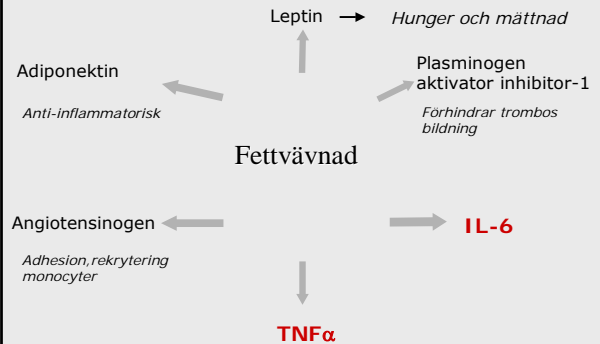
Övervikt ökar risken för

Högt blodtryck
Diabetes typ 2
Hjärt-kärlsjukdomar
Astma
Artros rygg och leder
Sömnapné
Cancer
Depressioner
Sämre livskvalitet

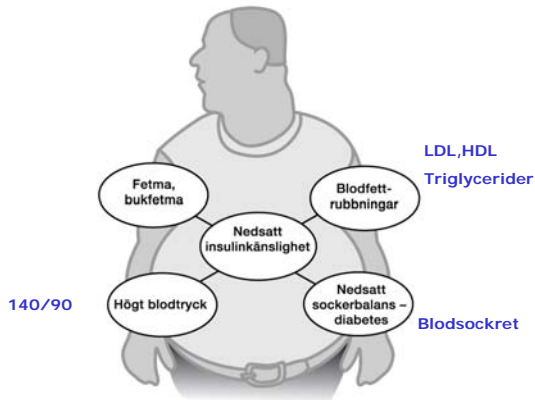
BMI på 45 vid 20 års ålder minskar livslängden md 13 år !!!

Fontaine et al 2003

Adipocytokiner

DET METABOLA SYNDROMET

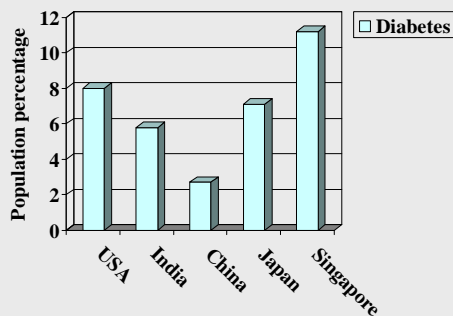

Metabolt syndrom ger ökad risk för

Typ-2 diabetes
Hjärt-kärlsjukdom
För tidig död

Förekommer hos cirka 40% av amerikaner i övre medelålder

Diabetes

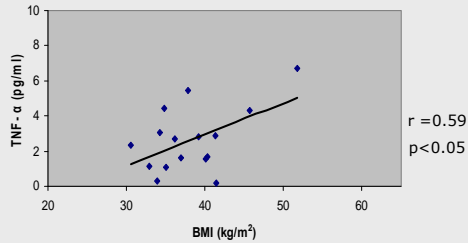

Riskfaktorer för sjuklighet och för tidig död i i-länderna

Orsak	%
Tobak	12.2
Högt blodtryck	10.9
Alkohol	9.2
Kolesterol	7.6
Övervikt	7.4
Lågt intag av frukt & grönt	3.9
Fysisk inaktivitet	3.3
Droger	1.8

WHO: World Health Report, 2002

TNF α i relation till BMI hos pat utan patologiska fickor (n=16)

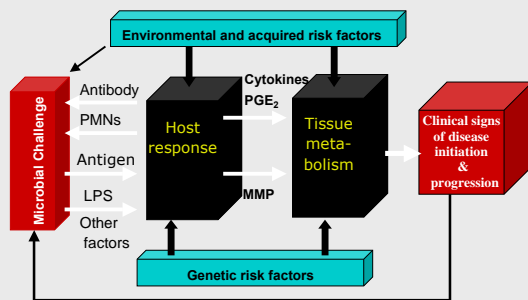

Lundin et al. 2004

Vilken roll spelar tandvården?

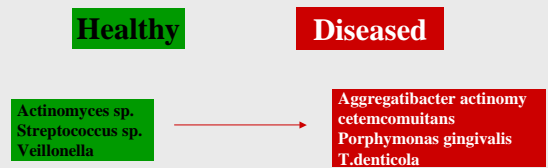
- Identifiera barn med övervikt /fetma
-Väga, mäta från skolåldern ?
- Information
Effekt av fetma på barnets hälsa
Kostrådgivning
Kostråd för god oral hälsa och viktreduktion är lika
- Remittera barnen vidare

Pathogenesis of periodontal disease

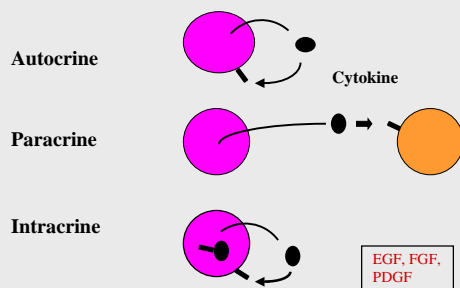
Plaque microbiology in health and disease

Oral Biofilm

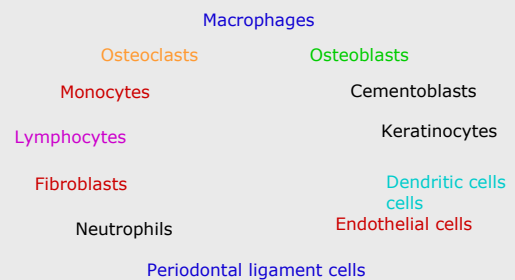

Socransky et al 1998

Cytokines act on target cells

Host immunoinflammatory response in periodontal tissue

Inflammatory mediators in GCF in relation to gingivitis

LTB₄, IL-1β
Prostanoids

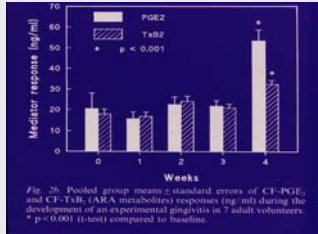
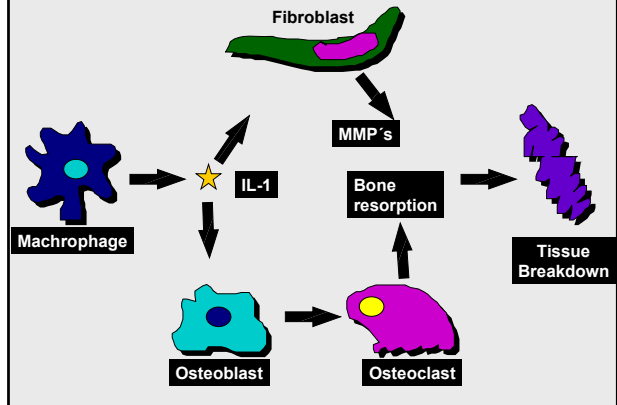

Fig. 2b. Pooled group means ± standard errors of CF-PGE₂ and CF-TXB₂ (ARA metabolites) responses (pg/ml) during the development of an experimental gingivitis in 7 adult volunteers. * p < 0.001 (t-test) compared to baseline.

Heasman et al 1993

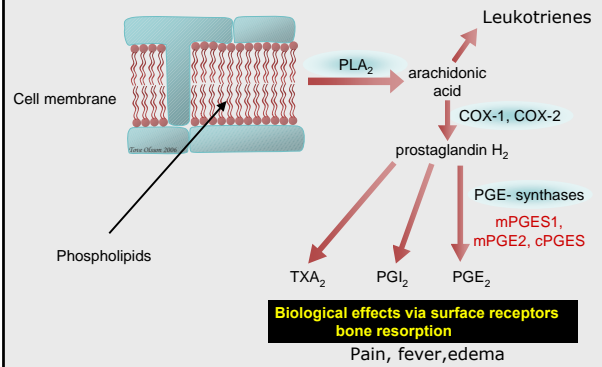
Periodontal tissue degradation

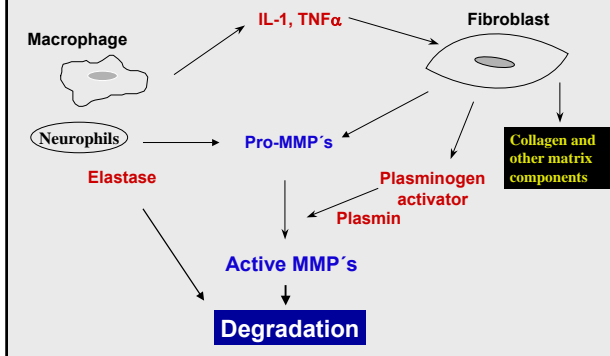
Prostaglandin E₂, a key factor in periodontitis

- Induced by: IL-1, TNFα, BK
- Regulates: MMP's, collagen synthesis
- Immuno modulator
- Induces bone resorption
- Associated with progression of periodontitis

Prostaglandin production

Matrix metalloproteinases

Periodontal breakdown induced by

Porphyromonas Gingivalis
↓
Gingipains (Cysteine proteinases)

Dysregulation:

- Clotting and fibrinolytic pathways
- Cytokine network (IL-6, TNFα)

Activation:

- Kallikrein/kinin pathway
- MMP's by gingival fibroblasts

Cleavage of receptors on PMNs

Effect of complement components (C3, C5)

- Inflammatory response
- Disruption of host response
- Destruction of tissue

Potempa et al 1998

Genetic basis of periodontitis

Human genome

20-25000 genes

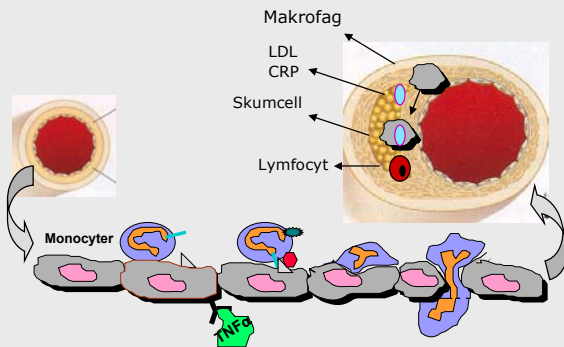
Cytokine polymorphism

IL-1, IL-4, IL-6, IL-10, TNF- α , TNF- α

Receptor polymorphism

TLR-2, TLR-4, Fc- γ

Parodontit och hjärtsjukdom

Kronisk parodontit hos unga individer

Riskindikatorer

Kön
Etnicitet
Socioekonomiska utbildningsnivå ekonomi

Risikfaktorer

Nedsatt immunförvar
Rökning
Subgingival tandsten
Parodontala patogener
Aggregatibacter actinomycetemcomitans,
Porphyromonas gingivalis, Treponema denticola, Prevotella intermedia
Karies/ fyllningar

Effekt att reducera gingivit SBU 2004

- Elektrisk tandborste bättre än manuell
- Sköljning CHX i samband med tandborstning bättre än enbart tandborstning
- CHX, triclosan i tandkräm ökar effekten

Evidensbaserad diagnostik och vård

Hög

Måttligt

Begränsat

Otillräckligt

Bästa tillgängliga bevis
Vetenskaplig grund

Vårdgivarens erfarenhet och intuition

Patientens önskemål

Behandling av kronisk parodontit (SBU 2004)

1. Mekanisk infektionskontroll med eller utan lambåkirurgi ger minskning av ficksonderingsdjup och förbättring av sonderbar fästeförlust (3)
2. Lambåkirurgi reducerar fickor över 4mm med ytterligare 10-15% jämfört med enbart mekanisk infektionskontroll (3)
3. Lokal tilläggsbehandling med 25% metronidazol gel visar ingen tilläggs effekt (3).
4. Andra antibiotika, underlaget otillräckligt
5. Systemisk tilläggsbehandling med antibiotika, ingen tilläggs effekt (1)
6. Saknas vet. underlag avseende anti-inflammatoriska medel

Prediktion av fortsatt sjukdomsutveckling (SBU 2004)

Avsaknad av blödning vid sondering är en god prediktor för parodontal stabilitet (3)

Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt för att bedöma ficksondering som prognostisk metod (4)

Progression of alveolar bone loss

Progression of disease

- More plaque
- Gingival inflammation
- Subgingival calculus
- Current smoking

Ciurehugh et al 1995

Treatment strategy

Periodontitis in deciduous dentition

Referring to physician, systemic disorder

Scaling and root planing

Oral hygiene instructions

Chlorhexidine, rinsing 0.2 % toothbrushing, 1% gel Postoperative plaque controls

Risk for periodontitis in permanent dentition

Treatment strategy of adolescents with chronic periodontitis

Eliminate periodontal pathogens and subgingival calculus

- Scaling, root planing
- Periodontal surgery
- Antibiotic therapy unusual, Atridox® (>12 år)
- Chlorhexidine
- Plaque control

Prevention of periodontal disease in teenagers

Mechanical plaque control

Toothbrushing
Flossing

Chemical plaque control

Chlorhexidine, rinse varnish (Cervitec)
Triclosan containing dentifrice

Smoking cessation

Evaluation

Bleeding on probing

Diagnostik och uppföljning

GBI (blödning tecken på infl. Evidens 2

Tandsten, supra, sub

Regelbunden fickdjupsmätning från 14 års ålder

Fästeförlust

approximalt, buccalt

Röntgen

Avstånd marginala benkanten till emaljcement gränsen (≥2.0 mm)

Subgingival tandsten

Fokusera rökvanor!!

Tack för visat intresse!

thomas.modeer@ki.se